БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

урят-Монголой ҮНЭН

С-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

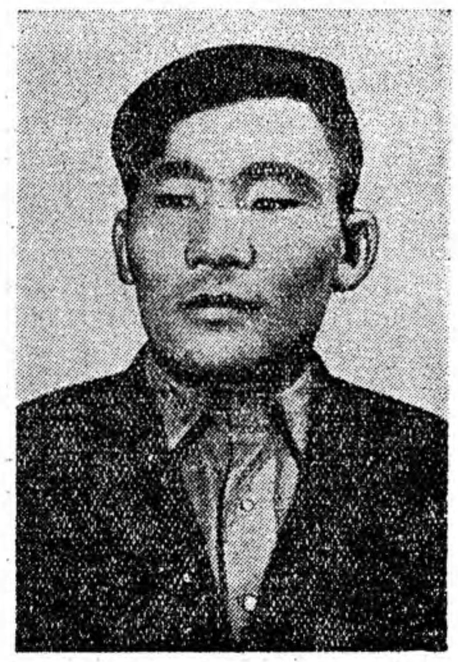
(8537) | 1958 оной январиин 14, вторник | Сэн 20 мүнгэн

НҮХЭД ХУРЬГАШАД, ХОНИШОД! НЭГЭ ХУРЬГАН ҮХЭХЭДӨӨ КОЛХОЗДО 250 ТҮХЭРИГЭЙ ГАРЗА ХЭНЭ

ХУРЬГАДАА ГАРЗАДА ОРУУЛАНГҮЙ, ҺАЙНААР ТҮЛЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) түрүү хонишод Софья Ламуева (Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз), Галина Самокрутова (Бичурын аймагай «Победа» колхоз), Жалсан Бадмаев (Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), Балма Будаева (Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхоз).

Н. Намжиловай, А. Мантаевай фото.

ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта эмхидхэхэ һунгуулиин Центральна комиссиин составые баталха тухай

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха тухай Дүримэй» 36 ба 37-доатьягай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта эмхидхэхэ улиин Центральна комиссие баталха. Ниитын организацинуудай ажалшадай обществонуудай иимэ түлөөлэгшэдые тус комиссида ха:

унгуулиин Центральна комиссиин Түрүүлэгшэ **Гришин** Виктор ьевич—Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Со-э.

унгуулиин Центральна комиссиин Түрүүлэгшын Орлогшо **Моска-** етр Георгиевич—культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна аа.

унгуулиин Центральна комиссиин Секретарь **Шикин** Иосиф ьевич—культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзһаа.

унгуулиин Центральна комиссиин гэшүүд:

еменов Николай Николаевич—СССР-эй Наукануудай Академиин тэд болон научна хүдэлмэрилэгшэдһөө.

стинов Владимир Иванович—Москвагай городской коммунистиче-рганизациһаа.

Шелепин Александр Николаевич—Залуушуулай Бүхэсоюзна Ле-кэ Коммунистическэ Союзһаа.

Шелест Петр Ефимович—Киевскэ коммунистическэ организациһаа.

Киселев Тихон Яковлевич—Белорусска ССР-эй профессиональна удай республиканска Соведһэз.

Федин Константин Александрович — СССР-эй уранзохёолшодой һаа.

Голиков Филипп Иванович—арми, авиаци болон флодто туһалха уранай Бүхэсоюзна обществын (ДОСААФ) Центральна коми-ээ.

Спиридонов Иван Васильевич — Ленинградска коммунистическэ низациһаа.

Попова Нина Васильевна—эхэнэрнүүдэй Советскэ комитедһээ.

Коваленко Григорий Михайлович — Уральска машина бүтээлгын ой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа.

Малышев Григорий Александрович—Горьковско автозаводой хү-эришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба-шадһаа.

Гуламов Расул Гуламович—Ташкентын городской коммунистиче-рганизациһаа.

Мзкеев Бекен—Казахска ССР-эй Алма-Атын областиин Каскеленайоной Джамбулай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдһээ.

Абашидзе Ираклий Виссарионович—Грузинскэ ССР-эй уранзохёолой союзһаа.

Абасов Курбан Абас кули оглы—Азербайджанска ССР-эй «Гюргянь» гэжэ нефть-олзоборилгын управлениин хүдэлмэришэд, инженерехническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа.

Мацкявичюс Витаутас Станиславович—Литовско ССР-эй уранзуадай союзһаа.

Вангели Элеонора Дмитриевна—Молдавска ССР-эй гэгээрэлэй, э һургуулинуудай болон научна эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгэй профессиональна союзһаа.

Авот Юрий Карлович—Латвиин гүрэнэй далайн пароходствын хүмэрилэгшэдэй коллективһээ.

Атабекова Ольмасхан—Киргизскэ ССР-эй Джалал-Абадска обиин Базар-Курганска районой Фрунзын нэрэмжэтэ колхозой гэдһээ.

Хасанов Кагор—Таджикистанай залуушуулай Ленинскэ коммунисескэ союзһаа.

Катанян Альма Александровна—Армянска ССР-эй эмнэлгын эмхи гаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзһаа.

Дурдыева Нурджамал—Туркменскэ ССР-эй культурын хүдэлмэришэдэй профессиональна союзһаа.

Иллиссон Леонхард-Фридрих Адович—Эстонско ССР-эй профессиональна союзуудай республиканска Соведһээ.

Фромов Георгий Алексеевич—Алтайн хизаарай Смоленскэ райо-Алтайн таряанай совхозой хүдэлмэришэд болон албахаагшадай лективһээ.

ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1958 оной январиин 11.

ЁРДОХИ ХЭМЭЛ ОДОН БҮМБЭРСЭГ ДЭЛХЭЙЕ 1000 ДАХИН ТОЙРОБО

Январиин 13-най һүниин хоёр та хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 1000 дахин тойко дүүргэв. Ябаха замдаа улагдаһанһаа хойшо тус н 45,4 миллион километр гаталаа юм. Энэнь Гата Марсын эгээл дүтэлөөд байдань, тэрэнһээ Газар хүрэтэрхи рбэнэйнь гурбан хубиһаа ехэ. нна, мүн энэнь Газарһаа һахүрэтэр зайһаа 120 гара дахин байна. Хоёрдохи хэмэл одон хэйе мянга дахин тойроходоо, хэйе нэгэдэхи хэмэл одоной 1000 хин тойрогшоһоо 2,2 миллион лометрээр ехэ зам гаталаа.

Хоёрдохи хэмэл одоной дэлхэйе гэ тойродог сагынь табигдаһанань хойшо тухайлхада 3,9 минуар хубилаа. Хоёрдохи хэмэл одой ябадалынь мүнөө үедэ 4,5 шау секундаар сүүдхын туршада хулна. Харин һаяхан табигдаад йхадань энэ одоной ябадал сүүдн туршада хоёр секундһаа бага үүгээр хубилдаг байһан юм. Энэ мэл одоной Газарһаа эгээл холо оһон зайнь ябажа байха туршадань 370 километрээр наашаа болоһон байна. Тиигэжэ мүнөө үедэ хоёрдохи хэмэл одон Газарһаа эгээл ехээр холодоходоо 1300 километр саана ошоно.

Энэ одоной ябажа байһан замайнь параметрнуудые тодорхойлхын тулада оптическа приборнуудай харуулһан үрэ дүн хэрэглэгдэнэ. Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хоёрдохи хэмэл одоной ябадалай хойноһоо ажаглан хаража байһан станцинууд сооһоо Ленинградай, Пулковай, Ригын, Архангельскын, Киевэй, Сталинабадай, Тартугай, Вологдагай, Вильнюсэй, Якутскын, Абастуманиин, Владивостогой, Хабаровскын, Эрхүүгэй болон бусад астрономическа пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэд эгээл һайн материалнуудые үгэнэ.

Хойто широтагай 60 болон 65 градусай хоорондо наранай ороһоной һүүлээр, мүн урда широтагай 29 ба 61 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ, үүлэгүй сэлмэг байгаа һаань, хоёрдохи хэмэл одые миин нюдөөр хаража болохо.

(ТАСС).

ОБЛАСТНОЙ XX ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Областной XX партийна конференци 1958 оной январиин 17-до, глөөнэй 11 часта, оперо ба баледэй театрын байшан соо нээгдэхэнь.

Делегадуудые КПСС-эй обкомдо (Соведүүдэй 2-дохи Байшангай 1-эхи дабхарай № 10 комната соо) бүридхэлдэ абаха байна.

31-36, 28-24 номерой телефонуудаар хандахада болохо.

КПСС-эй обком.

Хурьгад олоор абтана

Хонидой түлые үбэл абахада хурьгад тобир һайн байжа, дахин хүйтэ унатар томо болоод, үбэлжэлгэдэ ядаралгүй ородог. Мүн нооһониинше һайн, ехэ байдаг. Энээн тухай Зэдын хонишод яһала мэдэхэ болонхой.

Мүнөө колхозуудай отарануудта хурьгад олоор абтажа эхилээ. Зэдын аймагай колхозуудта хамтадаа 5800 гаран хурьгад абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

«Эрдэм», Чапаевай нэрэмжэтэ, «Октябрь», Сталинай нэрэмжэтэ (Гэгээтэй), Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудай хонишод үбэлэй хурьгадые илангаяа эмхитэй һайнаар абана. Жэшээлхэдэ, «Октябрь» колхозой ахалагша хонишон Владимир Исаковай отарада 200 хурьгад абтаа. Мүн энэ колхозой Б. Дондоповой даажа байһан отара 150 хурьгатай болоо. «Эрдэм» колхозой хонишод Д. Тубанова, Х. Тубанова, Б.-Н. Цыденов, Ц-Ж. Аюшеев гэгшэд тус бүридөө 140—150 хурьга абаһан байха юм.

Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой И. М. Пашинскиин, Ц-Ж. Бальчиновай даажа байдаг отарануудта 140—210 хурьгад гараа.

Энэ мэтээр отара бүриин хонишод ехэнхидээ 130—170 хурьгадтай болоод байна.

Теэд энэнь нэгэл һарын турша соо абтаһан хурьгад байха юм. Январь, февраль һарануудта үшөөл олон хурьгад гарахаар хараалагдана.

Энэ хадаа хонидойнгоо тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар 1958 ондо урдаа табиһан зорилгонуудаа дүүргэхын тула аймагай хонишодой бэелүүлжэ байһан ажалайнь эхин гэшэ. Хориин аймагай «Улаан Одоч» колхозой хонишодой үүсхэлые аймагай хонишод һайшаан дэмжэжэд, шэнэ уялгануудые абана. Үбэл эртэ хурьгалһан хонидоо зуһ хэнзэлүүлхээр искусственна үрэжүүлгэ хэхэ тухай тусхай хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Гэхэгэй хамта, энэ шухала хэрэгые түргэдхэхын түлөө бодото хэмжээ абахаар, хурьгалһан хонидые дахин ороондо оруулхын тулада яарахаар болоо.

А. Донoева.

Түл абалга түлэг дундаа

Ториин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нүхэд Чагдуровай, Сандановай болон Гуржаповай отарануудта үбэлэй хурьгад түлэг дундаа абтажа байна.

Эдэ отарануудай хонишод республикын түрүү хонишодой Хандалга-бэшэг дэмжээд, шэнэ уялгануудые абаа.

— Жэлдээ хонидые олоор хэнзэлүүлжэ, 100 хонин бүриһөө 140 хурьга абажа түлжүүлхэ дүүрэн аргатайб, —гэжэ хонишон Чагдуров мэдүүлээ.

Мүнөө шэнэ гараһан хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Колхозой правлени дүршэлтэй бэрхэ хурьгашадые отарануудта нэмэжэ эльгээнэ.

Хурьгашад нүхэд Гуржапова, Имегенова, Чагдурова гэгшэд тус тустаа 60—70 хурьга абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна. Тэдэнэр мүнөө хурьгалһан, январиин һүүл багаар хурьгалха хонидоо элдэб янзын тэжээлээр эдеэлүүлжэ, зоотехническэ заабариин ёһоор харууһална.

Алцагай хонишод шэнэ түл абалгаяа бэлэдхэл һайнтайгаар угтаа юм. Хони хурьгадай байха дулаан байра, хонидто тэжээл үгэхэ тэбшэ хобоонууд, хашаа хаамагууд саг болзор соогоо бэлэдхэгдэһэн байгаа.

Түл абалгын үедэ хонишод хэзээ хэзээнэйхиһээ оролдосотойгоор ажаллана. Мүн һүниндөө хонидой байрада нэгэ хүн заабол ээлжээгээр манажа хонодог заншалтай. Һүниин ээлжээндэ гараһан хүн хурьгадые бодхоожо, эхыень хүхүүлдэг, шэнэ гараһан хурьгадые абадаг.

—Мүн түрэһэн хонидоо һайн тэжээлээр эдеэлүүлнэ, хаһа саг соонь уһалнабди. Тиигээд хурьгадай томохон болоһон хойнонь боро эдеэндэ һургажа эхилнэбди, —гэжэ хурьгашан Дулма-Сурун Чагдурова хөөрэнэ.

Бүхы хурьгадынь гараһан сагаараа, томо багаараа бүлэг бүлэгөөр илгагданхай.

Шэбэрэй хонишод декабрь һарада хурьгалһан 150 толгой эхэ хонидоо үрэжүүлээд байнхай.

Тэндэхи отарануудай хонишод абаһан хурьгадаа нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые ажалай амжалтаар угтахаар зоригжонхой.

С. Табдаев, Н. Цыбенов.

Нёдондонойнгоо алдууе дабтана

Эгэтын МТС-эй (директорынь нүхэр Танхасаев, главна зоотехнигынь нүхэр Чебунин) харьяата колхозуудта хурьгад олоор абтажа захалаа.

Гэбэшье, тус МТС-эй харьяата зарим колхозуудта абтаһан хурьгадай олоороо гарзалха ушар үзэгдэжэ, нёдондонойнгоо алдуунуудые дабтажа захалаа. Илангаяа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Дамбиев, парторганизациинь секретарь нүхэр Сандакдоржиев) үнгэрэгшэ жэл хамта 3396 хурьга абаһан аад, тэдэнэйнгээ 1400 гарыень гарзалуулжархиһан байна. Теэд тус колхозой мэргэжэлтэд ба хүтэлбэрилэгшэд энээнһээ бодото һургаал абаагүй. Тэрэ алдуугаа мүнөө дахин дабтажа байна.

Тус колхоз мүнөө жэлдэ нёдондонойхиһоо үсөөн бэшэ хурьга абаха. Теэд хурьга абалгада эртээнһээ бэлэдхээгүй. Энэ тон шухала хэрэгые түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд һайнаар эмхидхээгүй байшоо. Мүн отара бүхэнэй газаа үбэлэй үедэ хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлдэгдээгүй. Эхэ хонидой хурьгалха үедэ отарануудта хурьгашадые нэмэжэ эльгээгээгүй байна. Илангаяа Хара Хадын, Һубын отарануудта хонишод ехэ дутамаг байһаар. Мүн хурьгалха хонид бэлшээридэ ябаһан зандаа. Хара Шэбэр гэжэ газарта байһан Т. Спиридоновагай отарын хонид мүнөө хүрэтэр бэлшээридэ ябаһаар юм. Эндэ 100-гаад хурьган абтаһан аад, 50 гаранинь гарзалшоо. Мүн Нимбу Раднаевай отарада хурьгад гарзална. Тэндэ 500 гаран хурьга абаһан аад, 200-гаадыень үхүүлээ.

Ц. Дандаров, манай корр.

Хүршэнэрынь туһалаа

Ашаг олзо ехэтэй хонидоо түргэнөөр үсхэхэ тухай Хориин аймагай «Победа» колхоздо хөөрэлдөөн болоожо захалһаар үнинэй. Теэд хайшан гэжэ эрид түргэнөөр тоо толгойень олошоруулхаб?

«Нэгэшье хони һубайруулхагүй, хонин бүриһөө хурьга абаха, нэгэшье хурьга гарзалуулхагүй» гэхэһээ бэшэ, ондоо тиимэ тодорхой, үнэхөөр хонидые эрид түргэнөөр үсхэжэрхихэ заабари, зүбшөөл хонишодто үгтэдэггүй һэн.

«Хоёр-гурбан жэл соо хонидоо хоёр тэдыгээр олошоруулжархиха, гурба-дүрбэ дахин ехэ нооһо гүрэндэ тушаадаг болохо гэжэ хөөрэлдэнэбди, һайн һайн шиидхэбэри баталнабди. Теэд ямар тиимэ арга боломжо байна гээшэб? Хонин бүриһөө хурьга абаашье гэлэйбди. Харин шэнэ түлэй нэмэжэ байхада, орондонь томо хонид баһал хүгшэрхэ, эрьенүүд мяхан болгогдохо байна. Хиидэ хөөрэлдэһэн хэрэг болошоггүшо аа гү...» гэһэн бодол хонидоо харюулжа ябахадань Аникан Семеновичын досоо нэгэнтэ бэшэ ородог һэн. Хэды бододогшье һаа, энэ бодолдоо тодорхой һайн харюу олодоггүй, һанаатал болоод ябадаг байгаа.

Тиижэ байтар тээсгэндээ хүршэ «Улаан Одон» колхозойхидойнь хонишодой бэшэг газетэнүүдтэ толилогдожо, хонидые хэнзэлүүлжэ болохо тухай тэдэнэй үүсхэл Аникан Семеновичые аргагүйгөөр һонирхуулба.

— Хонидые хэнзэлүүлхэ гээшэ тиимэ үзэгдөө дуулдаагүй юумэн бэшэ: манай эндэ үни заяанһаа хойшо зарим һайн хонидоо хэнзэлүүлдэг байһамди. Теэд үнихэнэй тиигдэхээ болишоһон юм. Үбһэ тэжээлээр дутахамнай гэжэ айгдадаг, маргагдадаг байгаа гээшэ гү, аймаг зургаанһаа захяа заабаришье үгтэдэггүй байгаа гү, юрэдөөл хэнзэ хурьгадые абаха тухай хөөрэлдөөн болодоггүй һэн,—гэжэ хонишон хөөрэнэ.—Тиигэбэшье, мүнөө жэл гушаад хони туршалга хэнгээ хэнзэлүүлээб. Энэ арга тухай би урзанданай бодожо захалһан байнаб. Хэнзэлһэн хонидшье, хэнзэ хурьгадшье һайн. Хүршэнэрэйнгөө дурадхалтай танилсаад, хэнзэ хурьгадайнгаа энхэ элүүрээр тэнжэжэ байхые харахадаа, хонидһоо жэлдэ хоёр хурьга абаха гээшэ эгээл зүйтэй гэжэ һананаб.

Саашань нүхэр Мартынов мүнөө жэлдэ хайшан гээд отарынгаа хонидые олоорнь хэнзэлүүлхэ гэжэ байһан тухайгаа хөөрэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хонишон даажа байһан отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө эртын 109 хурьга абажа түлжүүлээ юм. Олохон хонин эхирлэһэн байгаа. Гадна, гушаад хонин шэнэ жэлэй гарахын урда тээ хэнзэлээ. Тиигэжэ 100 эхэ хонин бүриһөө 120-ёод хурьган абтаһан болоно. Энэ һайн амжалта гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тиигэбэшье, нүхэр Мартынов энэ амжалтаараа һанаагаа амарангүй, мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө адагынь 150 хурьга абажа түлжүүлхэ гэжэ шиидээ.

Энээнэй тулада юу хэхэ хэрэгтэйб?

Хамагай түрүүндэ, мүнөө хээлитэй ябаһан, һая хурьгалһан хонидойнгоо, мүн нарай хурьгадайнгаа харууһа, эдеэлүүлгые эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, эхэ хонид туранхай муу байгаа һаа, жэлдэ хоёр дахин хурьга үгэхэнь бэрхэтэй байна бшуу. Аникан Семенович мүнөө хурьгалжа байһан хонидоо онсо һайнаар эдеэлүүлхэтээ, тэдэнэйнгээ хүшыень бууруулангүйгөөр байлгахатаяа хамта, һүтэй байлгажа, хурьгадыень түргэнөөр томо болгохоёо оролдоно. Хабар эртэхэнэ хурьгадые эхэһээнь һалгааха зорилготой. Юундэб гэхэдэ, хэнзэлхэ хонид түрэхэ болотороо хурьгаяа хүхүүлжэ ябабал тураха, хүшэ шадал һулатай байха байна бшуу.

— Хэнзэ хурьгадые олоор абажа, һайнаар түлжүүлхэ гээ һаа, эртынгээ хурьгадые ногооной гаратар һайнаар томо болгожо, хүл дээрэнь гаргаха хэрэгтэй,—гэжэ Аникан Семенович хөөрэнэ.

Отарынхид үбэлжэлгын үедэ хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлтэй. Тиибэшье, хонид үдэр бүри хэдэн часай туршада бэлшээгдэнэ. Хурьгалха дүтэлһэн, һая хурьгалһан хонид байрадаа байлгагдадаг. Хурьгалха хонид, мүн нарай хурьгатай хонид бүлеэн уһа ууна.

Нүхэр Мартынов үбэлжэлгын үедэ хонидые һайнаар эдеэлүүлжэ, бэлшээжэ байхатаяа хамта, саг сагтань уһалжа байха хэрэгтэ онсо анхаралаа табидаг юм. Үбэлэй сагта хонид бэлшээридэ саһа эдижэ ябадаг тулаланъ үдэр бүри баһал уһалһанайшье хэрэггүй гэжэ зарим хонишодой хэлэдэгые Аникан Семенович ехээр буруушаадаг.

— Үбэлдөө хонидые уһаар гандаажа байгаа һаа, толгой бүтэн ондо оруулхашьегүйш, абаһан хурьгадаашье гарзагүйгөөр түлжүүлхэгүйш, мүртэй. нооһошье хайшалхагүйш,—гэжэ хонишон хөөрэнэ.

Тиимэһээ нүхэр Мартынов үбэлдөө хонидые голой уһаар уһалхаһаа байтагай, бүлеэдхэгдэһэн, дабһалжа амтаруулагдаһан уһа уулгана.

Хурьгалһанайнгаа һүүлээр хонид хахад һара, хорёод хоног соол хусада орохо ототой болоод, ябадагынь һайнаар ойлгоһон отарын хонишод энэ сагыень алдангүйгөөр хэнзэлүүлхэ хонидоо бултыень ороондо оруулжа байха зорилготой. Зарим хонид хусада орожо захалаа.

— Иигээд хонидоо олоорнь хэнзэлүүлжэ, жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 150—160 хурьга абажа байгаа һаа, үнэхөөр хонидойнгоо тоо толгойе ойрын жэлнүүдтэ хоёр-гурба дахинаар олошоруулжа, гүрэндөө урданайхидаа орходоо дүрбэ-таба дахин ехэ нооһо үгэдэг болохобди. Һая би республикын түрүү хонишодой зүблөөндэ хабаадалсажа, нүхэдэй хэлэхые шагнажа һуухадаа, хонидоо түргэнөөр үсхэхэ хэрэгтэмнай хүршэнэрэймнай үүсхэлэй манда ехэ туһа хүргэхэ байһыень үшөө дахин ойлгожо абааб. Хүршэнэрнай ехэл зүйтэй үүсхэл гаргаба гэжэ тоолохо байнаб,— гэжэ Аникан Семенович хөөрэнэ.

Хонишоноор дүрбэ-табан жэл соо ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоһон нүхэр Мартынов хэнзэ хурьгадые олоор абажа, мүнөө жэл һанаһан соогоо олон хурьгадые түлжүүлхэнь лабтай. Сугтаа хүдэлдэг нүхэрынь — Михаил Григорьевич Мартынов энэ аргые баһал һайшаажа, хоюулан урдаа ехэ зорилго, түсэб табяад, эбтэйгээр, эршэ зоригтойгоор ажаллажа байнхай.

Д. Цыренжапов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ОБКОМОЙ ТОГТООЛОЙ ҺҮҮЛЭЭР...

Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой организациин тоосоое үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь һарада КПСС-эй обком шагнаһан байгаа. Партийна организаци (секретаринь нүхэр Г. Дамбаев) горьтой хүдэлмэри хээ. Тиигэжэ хоёр-гурбан жэлэй турша соо колхозынь гэгдэлһээ гаража, эмхидхэлэй талаар бэхижээ, хүдөө ажахын продукт ехээр абтадаг боложо байна гэжэ обком тэмдэглээ һэн.

Тиихэтэй хамта, КПСС-эй обком партийна организациин хүдэлмэриин горьтой дутуунуудые элирүүлһэн байгаа. Эдэ дутуунуудынь колхозой бухы һалбаринуудые бүри түргэнөөр, эрид ехээр дэбжээхын тулада доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэдөөр ашаглаха хэрэгтэнь һаад ушаруулдаг байгаа бшуу.

КПСС-эй обкомой шиидхэбэриие колхозой коммунистнууд суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд парторганизации, колхозой правлениин хүдэлмэриин дутуунуудые зайсуулха хэмжээнүүдые хараалаад, тэдэнэй бэелүүлжэ орооон юм. КПСС-эй обкомой шиидхэбэриин гараһанһаа хойшо гурба үлүүтэй һарын үнгэрөөд, 1957 оной дүүрэд байхада мүнөө зарим дүн гаргажа болохо байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ урда жэлэйхидэ орходоо нэгэ хахад дахин ехэ һүн һаагдажа, түсэбөө 140 процент дүүргэ. Мяха абаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Адуу малайнгаа тоо толгой олошоруулха даалгабарие мүн лэ дүүргээ. Эдэ бүгэдын ашаар хүдөө ажахын олон продукнууд колхоз гүрэнтэйгээ болзорһоонь урид, Октябрийн 40 жэлэй ой хүрэтэр тоосоожо, абаһан социалистическэ уялгануудаа дүүргэһэн байха юм.

КПСС-эй обкомой шиидхэбэриие хүтэлбэри болгон колхозой коммунистнууд, партийна бюро артельнэй ажахынгаа гол һалбари болохо хонин ажал али болохоор саашадань хүгжөөлгэдэ гол анхаралаа табиһаар. Мүнөө энэ артель 18 мянган толгой хонитой болоо. Нарин, нарибтар ноһотой хонидынь бүри олон боложо, шэрүүн ноһотойнуудынь үсөөрһэн байна. Нёдондо имагтал ноһо худалдажа, колхоз миллион 500 мянга шахуу түхэриг олзо оруулаа. Улаан одонойхидой үүсхэлые дэмжэн, колхозой хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө энэ жэлдэ 150 хурьга абаха уялга абаа.

Үбэлэй үедэ һү һаалгын доошоо ороходонь эндэхи коммунистнууд түс асуудалые партийна нээмэл суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Энэ суглаанда колхозой эдэбхитэд, бухы һаалишад уригдаһан байна. Партбюрогой гэшүүн, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжиевай элидхэл хэһэнэй һүүлээр, тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ сугларагшад эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна. Колхозой правленидэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ олон эрилтэнүүд табигдаа. Мүн эдеэлүүлгын, уһалалгын дутуутай байһаниинь элирүүлэгдэбэ. Суглаанай һүүлээр партийна бюро, колхозой правлени яаралтай хэмжээ абажа, 13 кормозапарник хүдэлдэг болоо. Үүлтэртэ үнеэдэй фермэ дээрэ автоуһалуури түхеэрэлгэ түргэдхэгдэһэн байна. Мүнөө энэ фермын үнеэд бүлеэдхэһэн уһаар уһалдаг болонхой. Арбун, Галтай гэжэ нютагуудтахи һүнэй-товарна фермэнүүдтэ һаамхай үнеэдые уһалхын тулада уһа бүлеэдхэхэ цистернэнүүд тодхогдонхой.

Малай тэжээл бэлэдхэлгэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ КПСС-эй обком зааһан байгаа. Тус тогтоолой гараһанай һүүлээр зелёнко түргэнөөр хуряагдажа абтаа һэн. Полинууд дээрэһээ һолоомо хүсэдөөр суглуулагдаа. Гадна 980 цёнтнёр хагдан сабшагдажа абтаһан байна. Мүнөө үедэ шэлбүүһэ мүшэр хадажа, хонидтоо буйлуулан эдюулэлсэнэ.

Партийна суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, комплексно дүрбэн бригада байгуулагдаад, ажалай тоосоондо оруулагдаһан юм. Энэ ушар бригадирнуудай, бригадын гэшүүдэй харюусалгые дээшэлүүлээ, ажалта үдэр гамтайгаар гаргашалагдадаг болоо.

Ажахын асуудал шиидхэхэ зуураа, партийна организаци колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулдаг боложо байна. СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материалнууд, коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнүүдэй Декларациие, эб найрамдалай Манифестые партийна организаци колхознигуудта тайлбарилан ойлгуулна.

Партийна организаци малай фермэ, гүүртэ бүридэ хамта 13 политическэ эмхидхэгшэдые томилонхой. Тэдэнэр малшадай дунда политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулдаг. Мүн агитаторнуудай хүдэлмэри эмхидхэжэ, хинажа байдаг юм. Мүнөө агитаторнуудынь советскэ һунгуулиин системэ тухай, уласхоорондын болон дотоодын байдалай асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Агитаторнууд Б. Будаев, Е. Гомбоева, Д. Сортобоева болон бусад һайнаар хүдэлдэг. Гадна түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ зорилгоор партийна организаци хүдөө ажахын нүүдэл выставкэ эмхидхээ.

Колхозой 3 культбазые даагшадаар бэлэдхэл һайнтай нүхэд толилогдоһон байна. Культбазануудта лекци, элидхэлнүүд уншагдадаг, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Колхозой парторганизациин секретарь Г. Дамбаев, правлениин түрүүлэгшэ А. Санжиев һүүлэй үедэ элдэб темээр зургаа, долоон элидхэл хэжэ, бусадта һайн жэшээ харуулба.

Эндэхи колхозно музейдэ октябриин 40 жэлэй урдуур шэнэ материалнууд нэмэжэ табигдаа. Жэшээлхэдэ, совет засагай тогтоһонһоо хойшо Баргахан нютагай, эндэхи зоной ажабайдалай хэр зэргээр хубилһые харуулһан таһаг музей соо бии болобо. Музейдэ эндэхи колхознигууд һонирхон ородог, шэнэ экспонадуудые суглуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Мүнөө партийна организаци музейнгээ дэргэдэ хүдөө ажахын пропагандын байшан бариха хэмжээнүүдые абажа байна.

Партийна организаци колхознигуудай байдал һайжаруулха тухай оролдолгоёо саашадаа үргэлжэлүүлһээр. Парти, правительствын туһаламжын ашаар культурно-ажаһуудалай, бусад барилганууд эндэ ехээр хэгдэһэн байна.

Хэрбээ 1954 ондо колхозой олзо 1.300 мянган түхэриг боложо, нэгэ түхэриг 42 мүнгэн ажалта үдэртэ хубаагдаһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ олзо доходынь 3 миллион түхэриг болоо. Ажалта үдэртэ 6 түхэригһөө доошо бэшэ мүнгэн хубаагдаха юм.

Эдэ бүгэдэһөө уламжалан парторганизациин нэрэ хүндэ эли бодо дээшэлжэ, түрүү колхознигууд партиин зэргэдэ ороно. 1957 ондо 7 хүн партида абтажа, колхозой парторганизаци 57 коммунистһаа бүридэдэг болоо. Тэдэнэй 47 шахуунь үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилнэ. Коммунистнуудынь бултадаа партийна даалгабари дүүргэдэг. Комплексно бригадануудтань партийна организацинууд байгуулагданхай. Энэ ушар колхозой ажал хүдэлмэриин түлөө коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ, тэдэнэй үүсхэл эдэбхиие хүгжөөхэ арга олгоо.

Тарянай ургаса бага байһаар, сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри һулаар ябуулагдана гэжэ партиин обкомой тогтоол соо тэмдэглэгдэһэн байгаа. Гэбэшье, энэ талаар тэндэ үшөөл бага юумэ хэгдэнэ гэжэ хэлэхээр байна. Юуб гэхэдэ, колхоз үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые дутамагаар бэелүүлнэ. Колхоз тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэтэй болоодүй байһаар.

Колхозой коммунистнууд хүдэлмэриингөө дутуунуудые түргэнөөр зайсуулжа, КПСС-эй обкомой шиидхэбэриие хүсэдөөр бэелүүлэн, хүдөө ажахын үмэнэ парти, правительствын табижа байһан зорилгонуудые дүүргэхые эрмэлзэн мүнөө ажаллажа байна.

С. Никифоров, КПСС-эй обкомой инструктор.

Коммунистнууд үльгэр жэшээ харуулна

Үнгэрһэн жэлдэ манай колхозой гэшүүд адуу малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлжэ, мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхын түлөө шэн зоригтойгоор хүдэлһэн байна. Һү, мяха абаха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Тэрэнэй ашаар мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгаяа болзорһоо урид дүүргээбди.

Үнгэрэгшэ 1957 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1600 килограмм һүн һаагдаа. Энэмнай 1956 онойхидо орходоо нилээд ехэ болоно. Коммунист нүхэр Г. В. Овсянкинай хүтэлбэрилдэг һүнэй-товарна фермынхид үнеэн бүриһөө нёдондо 1650 килограмм һү һаагаа. Мүн ноһо абаха түсэб дүүргэгдэнхэй.

Партийна организацимнай 30 гаран коммунистнуудайнгаа 17-ень мал ажалай һалбаринуудта эльгээжэ, зүбөөр хубаарилан табяа. Коммунистнуудайнгаа һайнаар хүдэлжэ, бусадта үльгэр жэшээ харуулха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулнабди.

Коммунистнууднай өөһэдынгөө түрүү үүргые һайн мэдэрдэг дээрэһээ ажалдаа шалгаржа, бусадта үльгэр жэшээ харуулдаг. Коммунист нүхэр Георгий Васильевич Овсянкинай хүтэлбэрилдэг һүнэй-товарна фермэ колхоз соогоо түрүү фермэнүүдэй нэгэниинь юм. Эндэхи коммунистнууд һаалишад Анфиса Мостовская, Татьяна Гайфуллина гэгшэд үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 1750—1900 литр һү һаагаа. Энэ фермэдэ 1800—1900 литр һү һааһан һаалишад олон юм. Мүн бусад фермэнүүдэй һаалишад коммунистнууд С. Мункуева, С. Гыгмытова үнеэн бүриһөө 1800—1900 литр һү һаагаа. Залуу коммунист Павел Черноявров малые бэлшээн таргалуулха фермэдэ һайн дурааараа ошоһон юм. Тэрэнэй адуулһан малынь тарганаар гүрэндэ тушаагдаһан байна.

Колхозоймнай отарануудта 13 мянган хонин бии. Хонин ажал дээрэ үшөөл үсөөн коммунистнууд хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партийна бюро коммунистнуудые хонишодоор эльгээхэ тушаа мүнөө оролдожо байнхай. Манай хонишод Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой үүсхэлые халуунаар дэмжээд, 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа, түлжүүлхэ гэжэ шиидээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгаар зоригжоһон манай колхозой гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаа. Колхозоймнай коммунистнууд, бухы малшад һүүлэй үедэ бүри ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалта туйлажа областной партийна конференциие угтахые, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые тэмдэглэхые эрмэлзэнэ бшуу.

И. Осеев, Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

Ленинград. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Электросила» заводой хүдэлмэришэд 1957 оной һүүлшын үдэрые амжалта түгэлдэрөөр дүүргэбэ. Тэдэнэр 100 мянган киловатт хүсэтэй турбогенераторые түсэбһөө гадуур бүтээгээ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир А. Н. Хвостов энэ турбогенераторай статорай обмоткые лагаар будажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй тогтоолнууд шэн зоригто ажалда уряална

Зорилгомнай ехэ

КПСС-эй Центральна Комитедэй декабрьда болоһон Пленумэй Тогтоолнуудтай танилсаад байхадаа хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые бүри эли тодоор ойлгожо абабабди. Профсоюзуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай Пленумэй шиидхэбэриие манай совхозой хүдэлмэришэд аргагүйгөөр һайшаажа, мүнөө хүдэлмэреэ һайжаруулха тухайгаа хэлсэжэ байнхай. Совхозоймнай гурбан фермэдэ, центральна һууринда профсоюзай суглаанууд боложо, Пленумэй тогтоолнуудые зүбшэн хэлсээбди. Саашадаа профсоюзайнгаа хүдэлмэриие эрид һайжаруулжа, абаһан шиидхэбэринүүдээ заатагүй бэелүүлэн, ажал хүдэлмэриин ябасые шалгажа байха тухай суглаанууд дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд тэмдэглээ.

Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 146-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха, үнеэн бүриһөө 2 мянган литрһээ бага бэшэ һү һааха гол зорилго урдаа табяад ажаллажа байнхайбди.

Мүнөө хониднай түлэг хурьгалжа байна. Хамта 3 мянгаад хурьган абтаад, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай. Үдэр ерэхэ бүри хонид олоороо хурьгална. Энэ жэлэйнгээ түлые үхэл гарзагүйгөөр абахын тулада манай профсоюзай гэшүүд — хонишоднай хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа байна. Профсоюзай гэшүүн коммунист Бальжи Цыбенов мүнөө 930 гаран хурьга, манай суута хонишон Балдан Дабаев 460 гаран хурьга абаа. Балдан Дабаев үнгэрэгшэ жэлдэ зуу гаран хони хэнзэлүүлжэ, мүн энэ тухай олон хони эхирлүүлжэ, отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абажа түлжүүлээ. Мүнөө жэлдэ Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой уряагаар, отарынгаа хонидой гурбанай хоёр хубиһаа үлүүень хэнзэлүүлжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 160—170 хурьга абажа түлжүүлхэ зорилготойгоор ажаллажа захалаа. Тиигээд ерэхэ зундаа хэнзэлхээрнь мүнөө хурьгалһан хонидоо түүбэрилэн ороондо оруулжа байнхай. Мүн нүхэд Цыбенов, Гурганов, Жигдоржиев гэгшэдэй отарануудта хурьгалһан хонид ороондо оруулагдана.

Энэ жэлдэ, мүн ойрын жэлнүүдтэ гэр байрын, культурна барилгануудые олоор бодхоохомнай. Мүнөө жэл дүрбэн ясли, хүүгэдэй садууд, 21 гэр, хоёр айлай һууха 19 гэр, больница, 4 пекарни, 6 овощехранилищи, полёвой стануудта 4 хамтын байра, 5 магазин барихамнай. Мүн 1960 он болотор дүүргэгдэхэ 10 жэлэй һургуулиин, культурын байшангай, айлшадай бууха гэрэй барилга захалхань. Совхозойнгоо буусада модо тарижа, ногооруулха байнабди. Үшөөшье ондоо барилганууд хэгдэхэ.

Иимэ ехэ зорилгонуудые урдаа табяад ажаллажа байнхайбди.

Н. Синицына, Борьёогой совхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ.

И. Чупышев Борьёогой совхоздохи профсоюзай эдэбхитэдэй гэшүүдэй ниинь юм. Мүнөө энэ нүхэр хонидоо һайнаар харууһалан, тобир тар... үбэлжүүлжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Чупышевай отарын хонид дабһа долёожо бай...

А. Мантаевай ф...

Залуу барилгашанай үгэ

Республикымнай холын аймагуудай нэгэн болохо Закаменай аймагай центр Цакир тосхондо бодожо байһан барилганууд дээгүүр ябаа һаа, зугаатай наадатай Дашинима гэжэ хорёод наһанай залуухан барилгаша хүбүүе харахат.

Дашинима Жамбалов багаһаа хойшо барилга хэхэ дуратай, гартаа дүйтэй хүбүүн байһан юм. Энэ хүбүүн бүри 5—6 жэлэй саана аймагай центрын промкомбинадта хүдэлмэрилхөөр орожо, уран дарханай ажалда һуража захалһан байгаа. Эндэ дүршэлтэй дархашуулай хажууда ажаллажа, һубэлгэн хурса, гартаа дүйтэй залуу хүбүүн ямаршье дарханһаа дутуугүйгөөр элдэб уран нарин зүйлнүүдые шанар һайнтайгаар бүтээдэг болоһон юм. Промкомбинадай залуушуул ураггшаа эрмэлзэлгэтэй залуу хүбүүе тэрэ жэлдэнь комсомолдо абаа һэн.

Эндэ хоёр жэл тухай хүдэлөөд байхадань Цакир тосхондо ехэ ехэ барилганууд олоор бодхоогдохо боложо, залуу модошо дарханиие аймгүйсэдкомой коммунальна ажахын таһагай хүдэлмэришэн болохыень дурадхагдаһан байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Дашинима Мункожапович барилгада хүдэлжэ, хэдэн олон гэр байрануудые, байшангуудые бодхоолсоо. 1956 ондо тэрэнэй хүдэлдэг бригадынхид а... дай бууха уужам зохид гэр б... Мүн ондоошье барилга хээ һэн... нөө 4 айлай һууха гэрэй барил... халхаяа байна. Мүнөө энэ барилгада орохо модон Шама... гэжэ газарта отологдожо, е... хубинь зөөгдэнхэй. Бригада... хүн хүдэлнэ.

Залуу барилгашан Дашини... аймагай залуушуул һая комсо... областной конференцидэ де... болгожо эльгээгээ.

—Гэр байрын барилгануудые бодхоохын тулада парти, пр... тельствомнай ехэ анхаралаа та... СССР-эй профсоюзуудай хүд... рииe һайжаруулха тухай то... соогоо партиин Центральна К... тедэй декабрьска Пленум энэ... далые онсолон тэмдэглэһэн б... Тиимэһээ би энэ шухала хүд... ридөө саашадаашье ажалл... Манай залуушуул комсомолой... алдарта арбан гурбадахи съе... ажалай амжалтануудаар угт... түлөө эдэ үдэрнүүдтэ хүсэ ша... гамнангүйгөөр ажаллажа б... Бишье энэ ехэ үдэрые нэрэтэй... тойгоор угтахын түлөө шадала... оролдожо байнаб, саашадаа... оролдосотойгоор ажаллахаб,—... залуу барилгашан мэдүүлнэ.

Д. Цырен...

Айл бүхэндэ—уужам һаруул гэр

Энэ жэлдэ манай совхоздо 40 гаран айл гүрэнһөө удаан болзорой урьһаламжа абажа, өөһэдтөө гэр бариха гэжэ байнхай. Эдэ хүнүүдтэ бухы аргаараа туһалха хэрэгтэй. Манай профсоюзна организаци хүнүүдэй гуйлта барихада хаража үзөөд, урьһаламжа абахадань туһалдаг, гэрээ барижа захалхадань машина болон мори унаа, хүдэлмэришэдые үгүүлдэг байна. Пар... ЦК-гэй декабрь һарада бол... Пленумэй тогтоолнуудые бэелүү... ойрын жэлнүүдтэ айл бүхэнөө... руул сэбэр, уужам дулаан гэрн... тэй болгохо зорилготойбди.

В. Коломеец, «Эрд... совхозой хүдэлмэриш... комитедэй түрүүлэ...

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ

Комсомолшуудай эдэбхи

Комсомолшууд-залуушуулһаа бүридэһэн 9 паровозой колонно түмэр замай Улан-Удын депогой машинистнуудай дунда суутай болонхой. Машинист-инструктор Владимир Вальковичын хүтэлбэреэр ажалладаг энэ колоннынхид үнгэрэгшэ жэлэй 11 һарын турша соо паровозуудай сүүдхэ бүриин гүйсые 15 гаран километрээр хурдадхажа, нилээд ехэ саг алмаһан байна. Комсомолшууд залуушуулһаа бүридэһэн паровозуудай коллектив 1957 оной турша соо 500 гаран тонно нүүрһэ алмаа. Ахалагша машинист коммунист И. Архиповай хүтэлбэрилдэг паровозой коллектив үнгэрэгшэ жэлэй 11 һарын туршада 185 тонно, машинист Юрий Петровой хүтэлбэрилдэг паровозойхид 140 гаран тонно нүүрһэ алмаба.

Үбэлэй хүйтэндэ, манай республикын эрхэ байдалда, паровозуудые жолоодохонь бэрхэтэйшэг юм. Комсомолшууд-залуушуулһаа бүридэһэн паровозуудай энэ колоннынхид үбэлэй эхинһээ хойшо элдэб бэрхэшээлые дабан, паровозуудаа ямаршье һаадгүйгөөр жолоодоно.

Паровоз бүхэнэй коллектив СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ шэнэ уялга абаад, бүри оролдосотойгоор ажаллана. Машинистнуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ комсомолец Юрий Прусаковой паровозойхид түрүүлэнхэй. Энэ паровозойхид депогойнгоо бусад түрүү паровозуудай коллективүүдтэл адли арадайнгаа ажахыда хэрэглэгдэхэ ашаае шадаал һаа түргөөр шэрэхые хүсэнэ.

В. Иванов.

Улан-Удын түмэр замай депогой электрогагнуурша Б. И. Серышев 19... онһоо эндэ ажаллана. Нүхэр Серышев СССР-эй Верховно Соведэй һунгалты... хүндэлэлдэ үдэр бүриингөө даалгабариие 190—200 процент дүүргэнэ.

Л. Хайдуровай фото.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Үнгэрэгшэ 1957 ондо республикымнай модо бэлэдхэгшэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид 105 процент дүүргэһэн юм. Тэдэнэр 1956 онойхидо орходоо 1957 ондо 281 мянган кубометр модо ехээр бэлэдхээ. Модошод 1957 ондо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, кубометр модоной өөрынь үные түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 2,9 процентээр химдаруулба.

«Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудтахи модошод жэлэй түсэбһөө гадуур 136 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаһан юм. Тэдэнэр энэ уялгаяа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ, жэл соо 170 мянган кубометр модо сэбһөө гадуур бэлэдхээ.

Леспромхозуудай дунда дэлгэ... һэн мүрысөөндэ Хүрьбын, Хан... гайн, Баруун-Тарбагатайн, мүн б... садшье леспромхозууд түрүүлэн... раа.

Республикын модошод энэ жэл... 3 миллион 230 мянган кубометр м... до бэлдэхэ түсэбтэй юм. Энэ түс... бөө дүүргэхын зорилгоор леспро... хозуудай модошод социалистичес... мүрысөөндэ оролсоод, СССР... Верховно Соведэй һунгалта хүрэт... нилээд ехэ модо бэлэдхэхын түл... тэмсэжэ байна.

Н. Тюрнев.

И. Петровскиие хүдөөлүүлгэ

...мэришэнэй хүдэлөөнэй бо... мунистическэ партиин үни... жал-ябуулагша Григорий ...ч Петровскиие январиин ...сква һүүлшын замдань үдэ-

...барагшын шарилай урнын ...газарта хүн зон үглөөгүүр ...хилбэ.

...нь Григорий Ивановичын ...ынь, мүн коммунизмын хэ... ...эн шударгыгаар алба хэһэ... түлөө шагнагдаһан орден, ...уудынь атлас подушка дээ...тай байба.

...ша арадай алдарта хүбүүн, Ленинскэ гвардиин тү...э Г. И. Петровскидо һүүл... ёһолохоёо олон мянган хүн ...э ерээ. Революционно тэм... ...раждан дайнда болон амга...ал хүдэлмэридэ Г. И. Пет...ой хамта ябаһан хүнүүд ...лэй харуулда жагсана.

...Р-эй Верховно Соведэй Пре...эй гэшүүн А. А. Андреев, ...й Верховно Соведэй Прези... Секретарь М. П. Георгадзе, ...эй Министрнүүдэй Соведэй ...эгшын орлогшо Д. Ф. Усти... ...ССР-эй Госпланай түрүүлэг... орлогшо М. В. Хруничев, ...эй Верховно Соведэй Прези... Түрүүлэгшын орлогшо С. А. ... КПСС-эй МГК-гэй секре... Т. Марченко, авиациин мар... А. Судец, хүдөөлүүлгэ эм... правительственна комис... ...шүүд һүүлшын вахтада жаг-

...гуудые үйлсэдэ гаргаба. ...тельственна комиссиин гэ... ...наһа барагшын шарилтай үр... ...гэжэ, залһаа гаргана.

...лүүлжэ ябагшад Улаан тал... ...эшэ шэглэн ябаба. Сэрэгэй ...оор үдэшүүлэн тэдэнэр Алек... ...ско садай хажуугаар ехэ ...н хүүргээр ябаба. Шаналалай ...н зэдэлнэ.

...н талмай дээрэ болоһон ша... ...ай митингдэ ниислэлэй олон ...н ажалшад, бусад городуу... делегацинууд суглараа. Моск... ...байдаг хэдэ хэдэн дипломати... түлөөлэлгын толгойлогшо... ...йлсаба.

...млиин курантнууд хоёр час ... Нүхэд К. Е. Ворошилов, Игнатов, А. И. Кириченко, Мухитдинов, М. А. Суслов, Фурцева, А. Н. Косыгин, Первухин, А. А. Андреев, Гречуха, С. А. Ковпак, хүдөө... эмхидхэхэ правительст... комиссиин гэшүүд Мавзолейн ...на өөдэ гараба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр П. Т. Комаров шаналалай митинг нээбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. Н. Косыгин үгэ хэлээ.

Г. И. Петровский хадаа Россида болоһон революционно хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ хабаадаһан элитэ мэдээжэ ажал-ябуулагша, коммунистическэ партиин үнинэй гэшүүн, коммунизмын хэрэгэй түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ байһан, тиимэһээ тэрэнэй нэрые бүхы совет арад һайн мэдэдэг, хүндэлдэг юм гэжэ нүхэр Косыгин хэлэбэ.

Ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. И. Бобровников Москвагай ажалшадай зүгһөө үгэ хэлээ.

Украинын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Украинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө, бүхы украин арадай зүгһөө Украинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. С. Гречуха үгэ хэлэхэ зуураа, революционно хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй болон коммунистическэ партиин үнинэй ажал-ябуулагша, коммунизмын хэрэгэй түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ, бүгэдэндэ хүндэтэй ба инаг хайрата Григорий Иванович Петровскиин наһа бараһандань гүнзэгы ехээр шаналжа байһанаа мэдүүлээ.

Шаналалай митинг дүүрэбэ. Наһа барагшын шарилтай урные Кремлиин ханада дүтэлүүлнэ. Тэрэниие артиллерийскэ салюдай нэрьеэн доро ханада бэлдэгдэһэн хүнды соо табяад, иимэ бэшэгтэй мрамор хабтагайгаар хааба:

Григорий Иванович
ПЕТРОВСКИЙ

4 — 9
18—78 — 19—58
II — I

Оркестр Советскэ Союзай гүрэнэй гимн наадана. Сэрэгэй частьнууд Г. И. Петровскидо һүүлшынхеэ ёһолон Мавзолейн урдуур нэгэн адляар алхалалдан гаранад.

(ТАСС).

Үдэшын һургуулида

Үдэшын һургуулида һурагшадай дунда залуушуулһаа гадна наһажаалшье хүнүүд һурадаг. Жэшээлхэдэ, «Скотимпортын» Түнхэнэй аймагтахи конторые эрхилэгшэ Константин Петрович Сафронов тэндэ һуралсана. Энэ нүхэр хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулида һамгатаяа 6-дахи классһаа эхилээд һуралсажа байнхай. Мүн тэндэ аймагай коммунальна ажахын таһагай модошо дархан нүхэр Баторов һурадаг.

Нүхэр Баторов сэрэгэй албанһаа ерэн сасуугаа үдэшын һургуулида һуралсажа эхилһэн юм. Мүнөө тэрэ 10-дахи класста һурана.

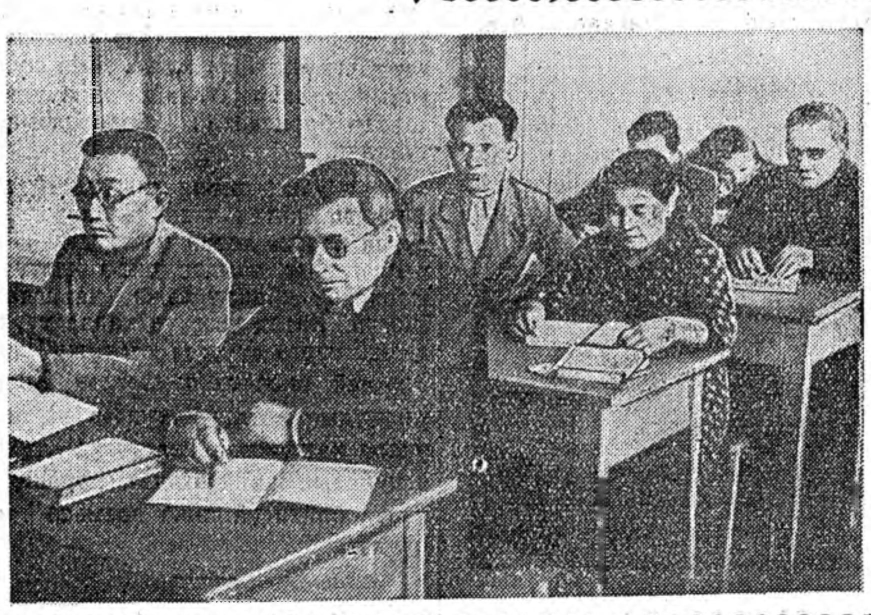
— Манай һургуулиин үдэшын арбадахи классые 24 һурагшад-хүдэлмэришэд дүүргэжэ гараха юм. Һурагшадай дундаһаа нүхэд Сафронов, Шулунов, Козлов, Баторов, Тамара Александрова шалгардаг,—гэжэ тус һургуулиин директор Б. С. Егодуров хөөрэнэ.

Энэ һургуулида үдэрынь ажаллаад, үдэшэндөө 110 гаран хүн һурана. Эдэнэрэй олонхинь арбадахи классые дүүргээд, оронойнгоо дээдэ һургуулинуудта һуралсаха хүсэлэнтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдөөгэй залуушуулай үдэшын 10-дахи классай һурагшад хэшээлдээ һууна.

Б. Цыремпилов.

Хэрэн тосхон.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр К. Ф. Седых гэгшые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Түрэһөөр таби наһа гүйсэһэнтэйнь, мүн уран зохёолнуудые бэшэжэ, ниитын ажал-ябуулгада хабаадажа эхилһэнһээнь хойшо 30 жэл болоһонтойнь дашарамдуулан, уранзохёолшо нүхэр **Седых Константин Федоровичые** Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.

1958 оной январиин 3.

К. Ф. СЕДЫХ.

Олондо хүндэтэй уранзохёолшо

Элитэ ехэ уранзохёолшо нүхэр Константин Федорович Седых гэгшын таби наһа хүрэһэнтэй, уран зохёолнуудые бэшэжэ, ниитын ажал-ябуулгада хабаадажа эхилһэнһээнь хойшо гушан жэл гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум тэрээниие өөрынгөө Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба. Энэ шагнал тухай Указые манай республикын ажалшадай тон ехэ баяртайгаар угтаха байһаниинь лабтай.

Константин Федорович Седых гушаад жэлдэ уран зохёолнуудые бэшэхэ зуураа, творческо ургалтын алдарта замаар ябажа байнхай. Тэрээнэй шүлэгүүдэй түрүүшын ном —«Байгалай үмэнэ» гэжэ зохёол хорин табан жэлэй урда тээ Эрхүүдэ хэблэгдэн гараа бэлэй. Гүнзэгы удхатай, уран хурса, сэдьхэл хүдэлгэмэ шүлэгүүдынь уншагшадые урмашуулан баясуулдаг, шэн габьяата ажалда зоригжуулдаг байба. Поэт түрэл нютагаа, Эхэ ороноо алдаршуулагша баатарнуудые магтан, сэдьхэлэйнгээ гүнзэгыһөө дууладаг байгаа.

Удаа дараалуулан поэдэй уран шүлэгүүдэй юһэн ном хэблэгдэжэ гараа юм. Саашадаа уранзохёолшо проза бэшэжэ эхилээ. Сууда гараһан гайхамшагта зохёолынь—«Даури» гэжэ романиинь уранзохёолшые бүри ехээр алдаршуулба. Үргэн олон уншагшадта мэдээжэ болоһон, дурлагдаһан энэ роман догороо уранзохёолшо граждан дайнай жэлнүүдтэ гал дүлөөр орьёлжо байһан һүртэ саг үеые айхабтар үнэн зүбөөр, шадамар бэрхээр, хүсэтэйгөөр харуулһан байна. «Даури» хадаа Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай арадай хэһэн илалта түгэс революционно тэмсэл тухай гайхамшагта зохёол болоно. Эгээ иимэһээ «Даури» хэдэхэн жэлэй туршада арбан долоо дахин, ниитэ дээрээ миллион шахуу хэһэгээр хэблэгдэһэн байна. Гадна, энэ роман Украинада, Эстонидо, Латвида хэблэгдэн гараба. Энэ зохёол Болгарида хоёр дахин, Чехословакида гурба дахин, Румынида хоёр дахин хэблэгдээ. Энэ ном мүн Венгридэ, Польшодо, Хитадта хэблэгдэн гараһан байна.

«Дауриингаа» үргэлжэлэл болгон уранзохёолшо «Эхэ нютаг» гэжэ роман бэшээ. Тэрээнэйнь журнальна вариант «Байгалай толон» гэжэ манай журналда оро‌д, бурят-монгол хэлэн дээрэ үнгэрэгшэ жэлдэ хэблэгдээ. Тус зохёол дотор граждан дайнай эсэс, амгалан ажабайдалда оролго харуулагдана. «Дауриин» геройнуудай—Роман Улыбин, Семен Забарежный болон бусадай хуби заяан шэнэ роман дотор саашадаа харуулагдана. Уншагшад мүн шэнэ геройнуудтай танилсана.

— Манай орон дотор болоһон граждан дайнда хабаадаһан олон хүнэй Хитадһаа Эхэ орондоо бусажа байһантай дашарамдан бэшэгүүдые абанаб. «Дауриин» зарим геройнуудай саашанхи хуби заяан тэдэ бэшэгүүдһээ элирнэ. Энэ хадаа саашанхи хүдэлмэридэмни шэнэ, һонин материал боложо үгэхэ байна,—гэжэ Константин Федорович «Восточно-Сибирская правда» газетын корреспондентдэ мэдүүлһэн байна.

Константин Седых манай бурят-монгол литературын хүгжэлтэдэ ехэ үүргэтэй. Тэрэ хадаа Ч. Цыдендамбаевай, Ж. Тумуновай, Д. Мадасоной шүлэгүүдые ород хэлэн дээрэ оршуулһан байна. Константин Седых «Байгалай толон» журналай редколлегиин гэшүүн байха зуураа, ехэ юумэ хэнэ.

Уранзохёолшын бэлиг шадабаринь түлэг дундаа һалбаржа ябана. Манай эрхим хүндэтэ Константин Федоровичые иигэжэ юрөөнэбди:

Авто-гуурһанһаатнай
Алтан дуһалжа байг лэ,
Алдарта зохёолнуудтнай
Арадаа баясаажа байг лэ!

Ш. Нимбуев.

...УРАГШАА ДАБШАНАБДИ

...ы арга боломжоёо манай кол...хид хаража үзөөд, нэн түрүүн ...о тариаанай ургасые дээшэ...кэ, энээнтэй хамта үбһэ тэ... ехээр бэлдэдэг болохо зо... табиһан байгаа. Тиигэжэ ...ото болон тэжээлэй культура...ай таригдаха полидо 1956 оной... орходоо үнгэрэгшэ жэлдэ ар...ахин ехээр наг шэбхэ гаргаг... юм. Мүн минеральна үтэг...гэ урдынхида орходоо ехээр ...ээ һэн. Һайнаар элдүүрилэгдэ... парта, намар хахалагдаһан ...та тарилгын һайн шанартай, ...вой үрэһөөр тарилга хэгдээ.

...дэр баян, тогтууритай ургаса ...а хэрэгтэ Темлюйскэ МТС-эй ... Иван Черных гэгшын хүтэл...дэг тракторна бригадын ме...аторнууд горьтой юумэ хэһэн ...а. Гадна, колхозниигууд меха...торнуудтай хамта ажаллажа, ...эй хоёр-гурбан жэлэй туршада ...гектар тухай шэнэ, боро газар ...үрилжэ тарилгаа хээ һэн.

...ин таряанайнгаа бүхы тал... гектар бүриһөө дунда зэргээр ... центнер оroоһо таряа колхоз ... Тиигэжэ орооһо таряа абаха ...йнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэв. ... тэжээлэй культурануудай һайн ...са абтаа.

...мяарлан хуряалга үргэнөөр ...глэһэнэй ашаар орооһо тарияан ...гэдэ багаар ороо һэн. Ургасын... хахадыень энэ түрүү арга хэ...лэжэ хуряаһан байнабди. Мүн ...тнер орооһо тарианай өөрын үнэ ...дарһан байна.

Һайн ургаса хуряажа, гүрэндэ ...оһо таряа тушааха түсэбөө саг ...зөр соонь дүүргэжэ, 3800 цент... орооһо түсэбһөө гадуур тушаа... һэмди. Мүн нютагтаа тааруу, ...товой үрэһэ хаагаабди. «Оно...ская—4», «Альбидум—3700» гэ... сортын шэниисэ, «Золотой ...дь», «Онохойский» сортын овёс ...эңгэ болгожо хааѓдаа. Үрэһэнэй ...яан тусхай машинаар сэбэрлэг...эд, һайн складуудта хадагалаг...нхай.

Ниитынгээ малай тоо толгойе ...шоруулха жэлэйнгээ түсэбые ...най колхоз болзорһоонь урид ...үргэжэ, малай ашаг шэмые зарим ...ы дээшэлүүлээ. Хэрбээ хоёр— ...бан жэлэй саада тээ колхоздо...ай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр ...лдээ 400 литр һүн һаагдадаг байгаа һаа, 1957 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1200 литр һүн һаагдаһан, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 70 центнер һүн абтаһан байна. Һү һааха жэлэйнгээ түсэбые, мүн эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ абаха ёһотой һүнэйнгөө түсэб дүүргээ. Гүрэндэ һү тушааха түсэбөө июль һарада дүүргэһэн байнабди. Тиигэжэ 1957 ондо 1956 онойхидо орходоо 600 центнерээр ехэ һүн тушаагдаа. Гүрэндэ һү худалдажа, ехэ олзо доход оруулагдаба.

Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай хандалгатай танилсажа, өөһэдынгөө бүхы арга боломжонуудые наринаар хаража үзөөд, һаалишаднай 1958 ондо шэнэ уялгануудые абаа гээшэ.

Энэ уялгануудаа бэелүүлхэ арга боломжо маанадта бии гээшэ гү? Бии байна. Хэрбээ урда урдын жэлнүүдтэ малнай муу байрада үбэлжэдэг һаа, энэ жэлдэ һайн типовой байрануудта оруулагдаа. 250 үнеэнэй байха һүнэй-товарна комплексно фермэ бии болгогдобо. Тэндэ автоуһалуури, дүүжэн харгы бии. Тэжээл бэлэдхэлгэ оньһожоруулагданхай. Фермэдэ электрын хүсэн хэрэглэгдэдэг боложо, малшадай ажал горьтойгоор хүнгэдхэгдөө. Мүн мал һайн харууһанда, зохид байрада байлгадаг болоо. 1956 онойхидо орходоо 1957 ондо ехэ тэжээл бэлдэгдээ һэн. Гадна, малда концентрат үгтэдэг болоо. Һаалишаднай үнеэдээ зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалдаг, рационой ёһоор эдеэлүүлдэг болонхой. Үбэлдөө бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл хэрэгтэй газартань шэрэгдээ.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэнэй ашаар һү һаалга урдынхида орходоо дээшэлнэ. Түрүү һаалишад Клавдия, Вера Иевскаятэн, Валентина Черных гэгшэд үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ хахад пүүдһээ дээшэ һү һаана. Һаяын үдэрнүүдтэ үнеэдэй тугаллажа эхилхэдэ һү һаалга бүри дээшэлхэ.

Зүгөөр, бидэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амархагүйбди. 1958 ондо шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдэхын, урдынхида орходоо бүри ехэ үбһэ сабшахын түлөө оролдохобди. Энэ түсэбөө бэелүүлхын тулада кукурузын, наран сэсэгэй, турнепсын тарилгын талмайе ехэдхэхэ байнабди. Горох овёс хоёрые холижо, үбһэ, зелёнкодо тариха, сабшалангайнгаа ургасые бүри дээшэлүүлхын тула зохихо хэмжээ абаха байнабди. Ерэхэ жэлдэ үнеэн бүридэ 10 тонно силос дараха, нёдондонойхидо орходоо 1,5—2 дахин ехэ үбһэ хуряажа абаха зорилго колхозниигууднай табина.

Мүнөө колхозниигууд Сэлэнгэ мүрэн шадар набшаһата тэжээл бэлдэжэ байна. Жэшээнь, Бэлшэр гэжэ нютагта, набшаһата тэжээл бэлдэлгэдэ морин хоёр машина, арбаад морин тармуур ябана. 300 центнер бүдүүн тэжээл тэндэ бэлдэгдээ. Үбэлдөө мянган центнер тухай бүдүүн тэжээл нэмэжэ бэлдэгдэхэнь.

Мүнөө гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө дүүргээд, нёдондонойнгоо үри түлөөд, гүрэндэ түсэбһөө гадуур нооһо тушааһан байнабди. Хонидой үүлтэрэй һайжаруулагдаһанай, нооһо ехээр хайшалдаг болоһоной ашаар колхозой олзо доход нилээд дээшэлбэ.

Хонин ажалые хүгжөөхэ талаар туйлаһан зарим тэды амжалтамнай юу харуулнаб гэхэдэ, энэ шухала һалбариие ойрын жэлнүүдтэ бүри ашаг олзотой болгожо болохо байһаниие элитээр гэршэлнэ.

Тимлюйскэ МТС-эй монтажна бригадын туһаламжаар, гахайн байрануудта тэжээлэй кухни түхеэрэгдээ. Мүнөө гахайн тэжээл һайнаар буйлуулагдадаг болобо. Фермын гахайшад нүхэд Шевелева, Никонова гэгшэд эхэ гахай бүриһөө 21 поршоонхо абажа, гахайнуудай шэгнүүрые сүүдхэдээ ехээр нэмээгээ. Гэбэшье, манай ажал хүдэлмэридэ горьтой дутагдал бии байна. Мяха абаха жэлэйнгээ түсэбые колхоз дүүргэнгүй байшоо. Тиигэжэ 1957 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ оройдоол 16 центнер мяха, тэрэ тоодо хахалагдадаг газарай 100 гектар бүридэ 12 центнер гахайн мяхан абтаһан байна. Энэ дутагдалаа 1958 ондо усадхаха аргатайбди. Энээниие амжалтатайгаар бэелүүлхын зорилгоор гахайнуудайнгаа тоо толгойе мүнөө 500 болгообди. Бэлшээридэ ябуулжа таргалуулха 250 толгой залуу малай гүүртэ бии болгогдоо. Һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозниигууднай энэ жэлдэ бүри ехэ хубитаяа оруулхань лабтай.

А. Сюсин, Кабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Баяр хүргэнэб

Би хэдэн һарын урда тээ хүндөөр үбшэлһэн байгааб. Улан-Удэ ерэжэ, республиканска больницада аргалуулжа, мүнөө һайн болонхойб. Элүүр энхэ боложо, хоёр бишыхан хүүгэдтээ, ажал хүдэлмэридөө мүнөө бусабаб.

Анхарал ехэтэйгээр оролдожо, намайе аргалһанайнь түлөө энэ больницын хүдэлмэрилэгшэдтэ, илангаяа врач Антонина Сергеевна Шангинада үнэн зүрхэнһөө баяр хүргэнэб.

Цырма Цыбенова,
Зэдэ станциин «Заготживсырьёгой» отделениин хүдэлмэрилэгшэ.

КРИТИКЭ, БИБЛИОГРАФИ

Туһатай словарь*)

Хариин болон национальна словарьнуудай гүрэнэй хэблэл монгол-ород словарь хэблэн гаргажа, монгол, бурят хэлэ шэнжэлэгшэдтэ ехэ туһатай юумэ хэбэ.

Үнгэрһэн зуун жэлдэшье, мүн манайшье зуун жэлдэ монгол-ород словарьнууд яһала зохёогдожо хэблэгдэдэг байһан юм. Гэбэшье, тэдэ словарьнуудые гансал хуушан монголоор бэшэһэн ном уншахадаа хэрэглэжэ болохо байгаа. А. Ринчинэгэй арбан жэлэй урда тээ хэблэн гаргаһан монгол-ород хуряангы словарьта оруулагдаһан үгэнүүдыншье үсөөн, шанарыншье муу гэжэ бүгэдэ мэдэрһэн байна гээшэ.

Мүнөө хэблэгдэһэн словарьта 22 мянга шахуу үгэ оруулагдажа, монгол хэлэнэй үгын баялигые яһала багтаажа шадаа гэжэ һанахаар. Энэнь ехэ һайн. Гадна, тус словариин һайн талань юуб гэхэдэ, энэ ном ехэ тодоор барлагданхай, тиихэдэ элдэб үнгын шрифтнүүд хэрэглэгдэнхэй, номой шэмэглэл болон дахань ехэ шадамар бэрхээр, һайнаар хэгдэнхэй юм. Гансал саарһанайнь шанарай муушаг байһандань шаналхаар гээшэ ха.

Энэ словарьта ороһон үгэнүүдэй удхань тон гүнзэгыгөөр, тодорхойгоор харуулагдаа гэжэ тэмдэглэхээр. Жэшээнь, их, хир, хар, халуун, морь, мод, үхэр гэхэ мэтэ олон удхатай үгэнүүд тус бүридөө хахад хуудаһа, мүн тэрээнһээ ехэшье һуури эзэлнэ.

Тиихэдэ ямар һалбарида хэрэглэгдэдэг үгэнүүд бэ гэһэн тэмдэгүүд бии. Жэшээнь, «операц» гэжэ үгын хажууда мед. гэһэн жэжэхэн тэмдэг байна. Энэнь тус үгын медицинэдэ хэрэглэдэг байһыень харуулна. Тиихэдэ, үгын наадалжа гү, али хүниие хүндэлжэ, мүн бүдүүрхүүгээр гү, али ёһо баримталан хэрэглэгдэдэг ушарнууд баһал тэмдэглэгдэнхэй. Гадна, хэлэ бэшэгэй талаар тус үгэ ямар бэ гэжэ харуулагдана: ямар падеждэ, ямар нюурта, ямар тоодо, ямар сагта хабаатайб гэхэ мэтэ.

Тус словарь бусад ондоо һайн зүйлнүүдээр олон.

Гэхэтэй хамта, словарь соо зарим дутуунууд бии байна:

1. Түлөөнэй үгэнүүдые нэрын падеждэ үгэхэтээ хамта, бусад падеждэ тэрэниие үгэжэ оршуулһанай хэрэггүй байгаа гэжэ һанагдана. Тусхайлбал, «би» гэжэ түлөөнэй үгын оршуулагдаашье һаань, «минии», «намда», «намайе» гэхэ мэтэ үгэнүүд баһал оршуулагдаһан байна. Энэнь үлүү гэжэ һанагдана.

2. Глаголнуудые инфинитивээр оршуулхаһаа гадна, мүн юумэнэй нэрээр зарим ушарта оршуулжархиһаниинь буруу. Жэшээнь, «аажимтгах» гэжэ үгэ «замедление» гэжэ юумэнэй нэрээр, мүн «замедлять» гэжэ глаголоор оршуулагдаһан байна. Энэмнай тус үгын шэнэ удханууд бэшэ, харин мэдүүлэл соо тэрэнэй ондо ондоогоор хэрэглэгдэһэн ушарнууд бшуу.

3. -гна- (-гнэ, -гно,—гнө,—) болон -лза- (-лзэ, -лзо) гэжэ суффикснуудтай глаголнууд, жэшээнь, сагсалзах, сагсаганах гэхэ мэтэ үгэнүүд, ганса үгөөр оршуулагдашаһан байна. Энэ буруу. Юуб гэхэдэ, эдэ глаголнууд бэе бэеһээ ондоо удхатай, тиихэдэ монгол хэлэндэ айхабтар олоор ушардаг байна.

Иимэ зарим тэды дутуу дундануудай байбашье, энэ «Монгол орос толь» айхабтар хэрэгтэй ном байһан дээрэһээ монгол арадташье, монгол изагуурта бусад арадуудташье ехэ туһа хүргэхэ байһаниинь дамжаггүй.

К. Черемисов.

*) Монгол орос толь. Ерөнхийлөн редакторласан А. Лувсандэндэв. 22000 орчим үг, М. 1957, 715 хууд.

Манай республикын һонин

Александр Бадмацыреновэй оролдолго

Александр Абидуевич Бадмацыренов Хориин аймагай «Красный партизан», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай клубуудта киномеханигаар хүдэлмэрилнэ.

Энэ нүхэр өөрынгөө даалгабарита ажалда харюусалгатайгаар хандадаг. Киноаппаратура, двигателинь хододоо бүрин бүтэн байдаг юм. Нүхэр Бадмацыренов киногоо графигай ёһоор, нэгэшье таһалдуулангүй, һайнаар харуулдаг байна.

Александр Абидуевич ажалшадта гоё һайхан фильмнүүдые һайнаар, саг үргэлжэ харуулхын зорилгоор холын гүүртэ, отаронуудта үбэлшье, зуншье гарадаг юм.

Жараад модоной газарта байдаг Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой «Хужарта», «Баруун-бэеын» малшадта һүүлэй үедэ хамта дээрээ найман кинокартина харуулаа.

—Һаяар «Красный партизан» колхозой «Хүндын» малай фермынхидтэ кино харуулхаа ошохомни, шадаал һаа һайн, һонирхолтой кино абаашахаб,—гэжэ киномеханик Бадмацыренов хөөрэнэ.

Арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ кино харуулга горьтой һуури эзэлхэ ёһотой гэжэ энэ нүхэр һайн мэдэдэг юм.

Александр Абидуевич Бадмацыренов киномеханигай мэргэжэлһээ гадна, шофёрой, электромеханигай мэргэжэл шудаланхай. Мүн мотоциклистын үнэмшэлгэтэй юм. Оролдосотой киномеханик саашаа заочноор һуража, кинотехникум дүүргэхэ хүсэлтэй.

Республикынгаа түрүү киномеханигуудһаа жэшээ абаад, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, кино харуулха, мүнгэ элсүүлхэ түсэбөө саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө нүхэр Бадмацыренов Хориин аймгүйсэдкомой культурын таһагай үнэтэ шанда хүртөө.

Ким Жалсараев.

Студентнэр практикада

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ **пединститутдай** ахалагша курсын **студентнэр** городой һургуулинуудта практика гарана. Биологическа факультедэй 4-дэхи курсын студентнэр 4-дэхи дунда һургуулида практика гараа. Тус һургуулиин мэргэжэлтэй багша В. А. Кольчугина **студентнэртэ** ехэ анхаралтайгаар хандажа, яажа урок хэхэ, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ тухай хөөрэжэ үгөө.

Нүхэр Кольчугина студентнэртэй хамта хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музейн байгаалиин таһагта ошожо, тэндэ табяатай зүйлнүүдые харуулан ойлгуулха хэшээлдэ яажа хэрэглэхэ тухай хэлэжэ үгөө.

Тус факультедэй студентнэр дүй дүршэл ехэтэй багшын хүтэлбэри доро практикаяа ехэ һонирхолтой, ашагтай туһатайгаар үнгэргөө.

З. Яковлева.

Нүхэдэйнь бэлэг

Константин Павлович Войчук милициин эмхи зургаанда 27 жэлэй туршада үнэн сэхээр алба хэһэн байна. Һаяхан тэрэ амаралтада гараба.

Нүхэр Войчугтай хамта ажаллаһан нүхэдынь тэрэниие тон халуунаар пенсидэ үдэшөө. Тэдэнэр «Рекорд» гэжэ радиоприёмник, сарбуугай час, мүн бусад үнэтэй бэлэг нүхэртөө барюулһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ райгүйсэдкомой милициин таһагай начальник нүхэр Петрушин (баруун гарһаа) пенсионер Войчугта бэлэг— радиоприёмник барюулжа байна.

И. Очиров.

Үнэтэ шанда хүртэбэ

Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой правлени, партийна организаци малшад, һаалишадай хоорондо 1957 ондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаба. Мүрысөөндэ оролсожо, үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим амжалта туйлаһан түрүүшүүлдэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Тэдэнэй тоодо Н. Арабжаева, Д. Бандеева, Н. Сыденова гэгшэд—оёдолой машина, Д. Алсыева, Ш. Гомбоев, А. Жамсаева, Д. Ошорова, А. Ускеев, С. Матаров, С. Гыргеев, С. Зодбоева ба бусад сарбуугай часы, С-Д. Романова, Д. Боржонова, С. Гомбоева ба бусад платиин торго шан болгон абаһан байна.

Шан барюулгын һүүлээр Жэмһэгэй дунда һургуулиин һурагшад колхознигуудта һонирхолтой концерт харуулаа.

Б. Бирбаев.

Тобшо һонин

✪ **Иволга.** Бурят драмын театрын артистнар аймагай центр ерэжэ, «Будамшуу» гэжэ зүжэг харуулба. Аймагай центрын ажалшад, мүн дүтэ оршолог. «Коминтерн», Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд, малшад энэ зүжэгые хаража, ехэ һонирхобо.

В. Базаров.

✪ **Багшанарай институтда.** Волейболоор институдай түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болоо. Эрэшүүлэй 10 командануудай дундаһаа бурят-монгол хэлэ, литературын факультедэй команда бултыень ахин гараа. Мүн энэ факультедэй эхэнэрнүүдэй команда 6 командые шүүгээ. Мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлһэн командануудта институдай физкультурын кафедра үнэтэ бэлэгүүдые барюулаа.

В. Цыренжапов.

✪ **Мухаршэбэр.** «Эрдэм» совхозой комсомолшууд ба залуушуул өөһэдынгөө хүсөөр һонирхолтой зүжэгүүдые бэлдэжэ, ажалшадта харуулна. Һаяхан тэдэнэр ехэ һонирхолтой хоёр зүжэг шадабаритай бэрхээр харуулжа, суглараагшадые баясуулаа.

Ц. Бадлуев.

Үбэлдөө ой соо. **Л. Хайдуровай** фотоэтюд.

Городой спортын бүлгэмүүдтэ

«ДИНАМО» СТАДИОН ДЭЭРЭ

✦ Тахатай мориной халтиржа унама мүльһэн елүүр «Динамо» стадион дээрэ бии юм. Тэндэ хэзээшье ошоболтнай, үхибүүдһээ эхилээд, наһажаал хүнүүд хүрэтэрөө «түмэр таха» түбэргэжэл байдаг. Стадионой директор Владлен Егорович Петухов иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай стадион энэ жэлдэ ехэл һайн болоо. Елүүрнай ходо арилгагдана. Хэрбээ нёдондо хубсаһа тайладаг газаргүй байһан һаа, мүнөө тиимэ таһалга хэгдэнхэй. Энэ елүүр дээрэ «Динамо», «Буревестник» мэтын бүлгэмүүдэй спортсменүүд һорёо үнгэргэнэ. Жэшээнь, «Буревестнигэй» 26 спортсмениие нэгэдэхи разрядай тренер Лев Давыдов һургана, амжалта туйламаар нүхэд тэдэнэй дунда олон. Арбан зургаатай спортсмен Галина Неволина багахан саг соо ехэ амжалта туйлаа, арбадахиие дүүргэтэрээ нилээд мэргэжэхэ байха,—гэжэ Лев Давыдов хөөрэнэ. Тренер Давыдовтанай бүлынхид конькиин спортдо дуратай юм. Тэрэнэй дүү Виктор, аха Геннадий һамгантайгаа эрхим конькишод гэлсүүлдэг.

«БУРЕВЕСТНИК» БҮЛГЭМЭЙХИДТЭ

✦ «Буревестник» бүлгэм бокс, сана, волейбол гэхэ мэтын олон секцитэй. Эндэ һорёоной хүдэлмэри жэл ерэхэ бури һайжаруулагдана. Футболистнарай, уһанда тамарагшадай һорёон үбэл, зунгүй үнгэргэгдэдэг болоо. Теэд үбэл уһанай хүрэхэдэ хаана тамардаг юм гэжэ һонирхомоор. Гайхалтай юумэн эндэ үгы: уһанда тамарагшад үдэр бүри санаар ябажа бэе махабадаа шангадхадаг. Тэдэнэр ангай совхоз, Шишкина тосхон хүрэтэр, мүн элдэб хада, гүбөөнүүд дээгүүр санаараа ябана. Урин дулаан саг ерэжэ, уһа голой гэдэмсээр санаяа орхижо, онгосоор тамараад эхилхэ.

Буревестнигэйхидэй үүсхэлээр олонхи предприятинуудта гимнастика хэгдэдэг болоо. Жэшээнь, тиимэ гимнастика оёдолой фабрикада. статуправленидэ, республикын больницада, түмэр замай деподо хэгдэнэ. Энэ бүлгэмэй совет элдэб хэрэгсэлнүүдтэй юм, мүн һая 20 сана худалдажа абаа. 1957 ондо 220 мянган түхэригтэ спортын хэрэгсэл абтаа.

Нэгэхэн жэл соо энэ бүлгэм спортын 4 мастерые, 460 разряднигые бэлэдхээ. Тус бүлгэмэй спортсменүүдые олон жэлэй дүй дүршэлтэй, мэргэн буудалгаар спортын мастер Данилов, боксоор—В. Николаев ба бусад ударидана.

СПОРТСМЕНҮҮД ОЛОШОРНО

✦ «Динамо» бүлгэмэйхид байһал өөрын онсо ажалтай юм. Элдэб секцинүүдһээ гадна, мүн олон шэнэ юумэ шудалан нэбтэрүүлнэ. Энэ үбэл эрэшүүлэй ба эдиршүүлэй хоккейн хоёр команда эмхидхэгдээ. Бүлгэмэй гэшүүдэйнь тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Хэрбээ 1956 ондо 900 гаран хүн байһан һаа, мүнөө 1071 хүн болонхой. Тэдэнэй дунда бүлөөрөө бүлгэмэй гэшүүд болоһон хүнүүд бии. Михаил Александрович Фролов анхан энэ бүлгэмэй эмхидхэгдэхэдэ гэшүүн боложо ороо һэн. Городки ехэ бэрхээр наададаг юм. Мүнөө 50 хүрэхэ болоо, тиигэбэшье спортдо дуратай зандаа. Тэрэнэй хүбүүн Юрий Фролов мүн лэ спортсмен, санаар ябадаг.

ШЭНЭ ЗҮЙЛ

✦ Манай республикада эгээ түрүүшынхеэ энэ жэл самбо-барилдаан эхилээ. Энэньород, монгол, татар, бурят гэхэ мэтэ үндэһэ яһатанай барилдаануудай арга хэрэглэдэг юм. Иимэ барилдаае «Спартак» бүлгэм эрхилээ, тэрэниинь нэгэдэхи разрядай самбошан Джим Хадаханай хүтэлнэ. Тэрэшэлэн классическа барилдаан эндэ баһа бии. Тус бүлгэм спортын ехэ зал барижа дүүргэбэ. Тэндэнь штанг, теннис, бокс, баскетбол гэхэ мэтэ һорёо хэхэдэ болохо. Эндэ боксын, бүхэ барилдаашадай залнууд ами амяраа түхеэрэгдөө.

Манай городтохи спортын бүлгэмүүд конькигаар фигурна һолжоролго эрхилдэггүйнь гэмшэлтэй. Энээн тухайда республикын физкультура болон спортын комитет анхарал табиха гэжэ һанагдана.

Василий Очиров.

ХИЛЫН саанаһаа

Хитадай бэшэгые хубилгаха тухай премьер Чжоу Энь-лай хөөрэнэ

ПЕКИН, январиин 10. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулба:

Хитадай бэшэгые хубилгаха тухай, тусхайлбал, хитад үзэгүүдые сомор болгохо, олоной хэлэдэг яряанай хэлые дэлгэрүүлхэ, хитад хэлэндэ таарамжатай алфавит бии болгохо тухай Чжоу Энь-лайн элидхэлые Хитадай Арадай политическэ консультативна Соведэй Бүхэхитадай комитет январиин 10-да шагнаа.

Бэшэг хубилгаха гээшэ айхабтар шухала хэрэг юм. Тиимэһээнь правительство энэ асуудалда тон болгоомжотой хандана.

Хитад үзэгүүдые сомор болгохо проект хоёр жэлэй урда тээ толилогдоһон юм. Иимэ сомор үзэгүүдтэ хүүгэдшье, ехэ зоншье зоборигүй бэлээр һурадаг байһан дээрэһээ, тэрэ бэшэгтэ үргэн арад зон ехэ дуратай болоо юм. Саашадаашье хитад үзэгүүдые соморлохо шухала гэжэ Чжоу Энь-лай хэлэбэ.

600 миллион хитад зоной дунда Пекинэй хэлые бүгэдын хэлэхэ яряанай хэлэн болгон дэлгэрүүлхэ гээшэ айхабтар шухала политическэ зорилго мүн гэжэ Чжоу Энь-лай тэмдэглээ. Ороноо сүлөөлһэнһөөмнай хойшо манай арад түүхэдэ хэзээшье үзэгдөөгүй бата нэгэдэлтэй болонхой. Тиин ороноймнай бүхы арад зон коммунистическэ партиин болон арадай правительствын хүтэлбэреэр нэгэн ниитэ зорилго бэелүүлхын—социализм байгуулхын түлөө тэмсэжэ байна. Иимэ эрхэ байдалда нэгэн ниитэ яряанай хэлэтэй болохо гээшэ шухала хэрэгтэй болобо.

Хитад үзэгүүдые хэлэхэшье, бэшэхэшье, сээжэдээ хадуухашье гээшэ ехэ бэрхэтэй юм. Тэдэнэй орондо абяа тэмдэглэһэн үзэгүүдэй хэрэглэгдэдэг болоходо, Хитадай бэшэгэй хэлэ зааха, тэрэниие шудалха хэрэг ехэ хүнгэдэжэ үгэхэ гэжэ Чжоу Энь-лай үргэлжэлүүлэн тэмдэглэбэ.

Хитад хэлэнэй абяануудые тэмдэглэһэн үзэгүүдые бүгэдын хэлэдэг яряанай хэлээр бэшэхэдэ хэрэглэжэ болохо байна. Гадна, бага яһатанай элдэб бэшэгэй хэлэнүүдые байгуулха гү, али хубилгаха хэрэгтэ энээниие хэрэглэжэ болохо. Мүн тус алфавит хитад хэлэ үзэхэдэнь хари хүнүүдтэ туһалжа, соёл культурын талаар дэлхэйн оронуудтай холбоо барисаатай болоходомнай туһалха.

Абяа тэмдэглэһэн үзэгүүдтэй алфавидые хитад хэлэндэ хэрэглэхэ тухай проект хитад үзэгүүдые абяа тэмдэглэһэн тэмдэгүүдээр һэлгүүлжэрхиһэн ябадал гэжэ харагдаха ёһогүй. Хитад үзэгүүд хадаа түүхэдэ ехэ үүргэ дүүргээ юм гэжэ Чжоу Энь-лай онсолон тэмдэглээ. Хитад үзэгүүдые лата үзэгүүдээр гү, али ондоо үзэгүүдээр һэлгүүлхэ тухай асуудалые шиидхэхэдээ, яараһанай хэрэг байхагүй гэжэ премьер мэдүүлээ.

Тэйлор Ирак ерэбэ

ПАРИЖ, январиин 11. (ТАСС). Америкын армиин штабай начальник генерал Тэйлор хоёр үдэрэй туршада байхаяа Ирагай ниислэл январиин 11-дэ ерээ гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ. Ирагай премьер-министр Мирджантай, мүн Ирагай армиин генеральна штабай начальник генерал Арифтай Тэйлор уулзаха юм.

Генерал Тэйлор һүүлээрнь Иран ошожо, Багдадска бүлэглэлэй сэрэгэй комиссиин заседанинуудта хабаадаха. Ушарынь Холбоото Штадууд тус комиссиин гэшүүн бшуу.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✦ «Орон доторой байдал тухай» гэһэн бэшэг конгресстэ эльгээхэдээ, Эйзенхауэр «буу зэбсэг хуряаха талаар ямаршье шэнэ дурадхал оруулаагүй» гэжэ Ассошиэйтед пресс агентство мэдээсэнэ.

✦ Хорин жэлэй туршада эгээ түрүүшынхеэ Португалида «Отелло» болон «Дон Кихот» гэжэ советскэ фильмнүүд мүнөө харуулагдажа байна гээд «Пари-Журналь» газетэ мэдээсэнэ. Португалиин хүн зон эдэ хоёр фильмые ехэтэ һонирхон хараа.

Индонезидэ байдаг Голландиин болон Голланди Индонези хоёрой хүдөө бүхы предприятинуудые Индонезиин правительство хинамжадаа абаа. Мүн ...диин хэдэн банкнуудые болон компанинуудые Индонезиин профсоюзай хүдэлмэришэд эзэмдээ. «КЛМ» гэжэ Голландиин авиационно компани мүн ...донезиин болгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: компанитнай Индонезиин болобо гэһэн тогтоол «КПМ» ...роходно компаниин хүдэлмэрилэгшэдтэ Индонезиин ажалшадай түлөөлэгш... рюулжа байна.

ТАСС-эй фотохрони.

Румыниин Арадай Республикын Агуухэ национальна суглаанай президиумэй түрүүлэгшээр Ион Георге Маурер һунгагдаа

БУХАРЕСТ, январиин 11. (ТАСС). Румыниин Арадай Республикын Агуухэ национальна суглаанай сесси январиин 11-дэ Бухарестдэ нээгдээ гэжэ Румыниин телеграфна агентство мэдээсэнэ. Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, Румыниин Арадай Республикын Агуухэ национальна суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ д-р Петру Грозые хүдөөлүүлэлсэһэн гадаадын оронуудай делегадууд болон түлөөлэгшэд сессидэ байлсаа.

Д-р Петру Грозын дурасхаалые минутын туршада абяагүй байжа ёһолое гэжэ Агуухэ национальна суглаанай түрүүлэгшэ Константин Пырвулеску сесси нээхэ зуураа дурадхана.

Удаань Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Георге Георгиу-Деж үгэ хэлэжэ, депутат Ион Георге Маурер гэгшые Агуухэ национальна суглаанай президиумэй түрүүлэгшээр һунгаха гэһэн дурадхал оруулба.

Нюуса голосованиин болоһоной һүүлээр нүхэр Ион Георге М... Румыниин Арадай Респуб... Агуухэ национальна сугл... президиумэй түрүүлэгшээр ... дуугаар һунгагдаба гэжэ А... национальна суглаанай түрү... соносхоо.

Ион Георге Маурер энээнэй... тээ Румыниин Арадай Респуб... Гадаадын хэрэгүүдэй мини... тушаал даажа байһан юм. ООН-эй Генеральна Ассам... һүүлшын сессидэ хабаадаһан ...мыниин Арадай Республикын ...гациие тэрэ толгойлһон байна ... Георге Маурер — Румыниин ...дай Республикын Академиин ...то гэшүүн, юридическэ наук...дай доктор юм. Ион Георге М... 1936 онһоо хойшо Румыниин к...нистическэ партиин гэшүүн. А...ску гэдэгэй фашистска дикт... тогтоогоод байха үедэ Ион Г... Маурер политическэ узэлэйнгэ... лөө Тыргу-Жиу гэжэ газарта ...центрационно лагерьта байһан ...гаа.

УЛАСХООРОНДЫН ТҮГШҮҮРИЛТЭ ШАНГА БАЙДАЛЫЕ ҺУЛАРУУЛХА ХЭРЭГТЭ ЕХЭ ТУҺА НЭМЭРИ ХЭГДЭБЭ

Н. А. Булганинай эльгээһэн бэшэгүүд тушаа хариин хэблэл бэшэнэ

США-гэй президент Эйзенхауэртэ, Великобританиин премьер-министр Макмилланда болон бусад гүрэнүүдэй правительствын толгойлогшонорто СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин бэшэгүүдые эльгээһэн байна. Эдэ бэшэгүүд соо хэлэгдэһэн Советскэ правительствын шэнэ үүсхэлдэнь, мүн уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулха тушаа асуудалаар Советскэ правительствын оруулһан дурадхалнуудта бүхы дэлхэйн олониитэ гол анхаралаа хандуулжа байна. Дэлхэйн бүхы олониитэ, мүн политическэ, шажан мүргэлэй ямаршье үзэл баримталдаг һаа—илгадгүй— һайн һанаата бүхы хүнүүд Советскэ Союзай шэнэ үүсхэлые дэмжэнэ. Хэрбээ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажалябуулагшад уулзажа, хэлсээ хэхэдээ эб найрамдалые тогтоохо, хүн түрэлтэнэй аша туһые хараха, үгэсэ ойлголсохо гэжэ оролдоо һаань, тэрэ зүблөөн дээрэ һайн үрэ дүн туйлагдаха юм гэжэ тэдэнэр бүгэдэ этигэнэ.

«Уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулхын тулада гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд конференци хэхэ ёһотой. Амгалан байдал бэхижүүлхэ талаар Булганинай оруулһан дурадхалнууд»,—гэһэн гаршагтайгаар Индиин «Хиндустан стандард» газетэдэ гараа.

Индиин Республикые зүблөөндэ хабаадуулха гэжэ СССР-эй правительствын дурадхаһандань индиинхид ехээр баярлана. «Уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулхын тулада хэгдэһэн алхам бүхэниие Инди дэмжэхэ», тэрэ тоодо гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэлсээ хэхэ гэһэн дурадхалые Инди дэмжэнэ гээд «Индиан Экспресс» газетэ бэшэнэ. Правительствонуудай толгойлогшонорые хабаадуулан, гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хоорондо зүблөө зарлаха тухай Советскэ правительствын дурадхалые премьер-министр Неру мүнөө гүрэн түрын хэрэгээр Индидэ ерээд байһан Англиин премьер-министр Макмиллантай зүбшэн хэлсээ гэжэ «Хиндустан Таймс» газетэ мэдээсэнэ.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулха тушаа асуудалаар Советскэ правительствын оруулһан дурадхалнуудые, мүн США-гэй президент Эйзенха... болон Англиин премьер-ми... Макмилланда СССР-эй Мин...нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ... Булганинай эльгээһэн бэшэг... Чехословакиин түбэй газет... бүгэдэ толилоо.

«Уласхоорондын байдалда С... скэ Союз шэнэ үүсхэл гарг... «Уласхоорондын байдалда эр... хубилалта хэхын тулада Вар...ска договорто болон НАТО-до... баададаг гүрэнүүдэй правите...вын толгойлогшонорой конфе... Женевэдэ зарлаха гэжэ СССР ...радхана» гэһэн гаршагтай Н. А. Булганинай бэшэгүүдые Советскэ Союзай дурадх... Польшын газетэнүүд толилоо.

Уласхоорондын шухалын шу... асуудалнуудые хэлсэжэ үзэхын... лада ойрын хоёр-гурбан һарын... шада гүрэнэй хүтэлбэрилэгш... хоорондо зүблөө зарлаха тухай ...ветскэ правительствын дурадх... Англиин олониитэ халуунаар ...жэбэ. Хүтэлбэрилэгшэд зүблөө...жэ, «термоядерна буу зэбсэгые ...рихо тухай хэлсээндэ туһа нэ... оруулжа шадаха байгаа һа... иимэ зүблөө зарлаха гэһэн ...лые сүм дэмжэнэб гээд, Анг... мэдээжэ философ Бертран Р... мэдүүлээ. Хүтэлбэрилэгшэдэй ...лөө дары зарлаха гэһэн эрилтэ ...ламентын хэдэн гэшүүн-лейбор...нууд шууд табина.

Дары сагтаа хэлсээ хэхынь ...лиин правительствые зүбшөөлг... түлада Англиин бүхы хүн зо... эмхидхэн тэмсүүлэгты гэжэ ...лан, Великобританиин коммуни...ческэ партиин генеральна се...тарь Джон Голлан хүдэлмэриш... хандаа.

Н. А. Булганинай һүүлшын б...гые айхабтар наряар шэнжэ... үзэхэ гэжэ президент Эйзенха... гүрэнэй департаментда даал... гээд Вашингтонһоо мэдээсэгд... Мүн энэ бэшэгые Эйзенхауэр ө... «шэнжэлжэ үзэхэнь» ха. Гүр... секретарь Даллес англи хэлэн... рэ оршуулагдаһан Н. А. Булг...най бэшэгые Эйзенхауэртэ үг... тэрэ бэшэгэй зарим асуудалнуу... Эйзенхауэртэй зүбшэн хэлсээ ... мэдээсэгдэнэ.

(ТАСС).

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни. сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74. корректорская—32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00630. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 41